

**BANK FƏALİYYƏTİNİN TƏNZİMLƏNMƏSİNİN DÖVLƏTİN GƏLƏCƏK İNKİŞAF
MODELLƏRİNDƏ YERİ***Xülasə*

Məqalədə, Azərbaycan Respublikasında bank sistemi, onun tənzimlənmə bazası, dövlət orqanlarının banklara hüquqi-nəzarət metodları, bank əməliyyatlarının növləri, onların fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məsələləri nəzərdən keçirilir, bankların vəziyyətinin hüquqi analizi və inkişaf perspektivləri, bankların daxili prosedür qaydaları və onlara nəzarətin mərhələləri, Strateji Yol Xəritəsində bankların fəaliyyətinin gələcək inkişaf perspektivləri, onların funksionallığı araşdırılır, bank fəaliyyətinin tənzimlənməsinin dövlətin gələcək inkişaf modellərində yeri və hüquqi prinsiplərinin uyğunluğu dəyərləndirməyə cəhd edilir.

Acar sözlər: Strateji Yol Xəritəsi, hüquqi analiz, qiymətli kağızlar bazarı, kriptovalyuta, nişanmə kapitalı, illik depozit.

Giriş

Bankların fəaliyyətinin, iqtisadi modelin bir parçası olan iqtisadiyyatın təşkili üçün ana vasitələrdən biri olduğunu görmək mümkündür. XVII əsrin ortalarından başlayaraq ilk sərmayə girişinin sonrakı dövrlərində banklar birbaşa multiplikator rolunu oynayaraq dövlətlərin maliyyə qaynaqlarının aparıcı gücü olaraq hərəkət etmişdir. XVIII əsrdə bir çox banklar dövlətlərin siyasi istiqamətinin müəyyənləşdirilməsində mühüm rol oynamağa başladılar. XX əsrdə banklar siyasi, iqtisadi və sosial sahələrin inkişafında vahid bir mexanizm kimi çıxış edirlər.

Azərbaycanda mərhum prezidentimiz milli lider Heydər Əliyevin iqtisadiyyata ayırdığı diqqət və iqtisadi sistemlərin inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar mütəmadi olaraq hazırlanan Dövlət Proqramlarını vurğulamaq olar. Bunlardan "Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı" Dövlət Proqramları (2004-2008, 2009-2013, 2014-2018), "Davamlı inkişaf - gələcəyə baxış konsepsiyası-2020"-ni göstərmək olar.

Bu layihələrin həyata keçirilməsi Azərbaycanın müxtəlif iqtisadi sistemlərin yaradılması ilə neft sektorundan asılılığını azaltdı və bu ressesiya dövründə Azərbaycanda inflyasiyanın minimum səviyyədə, iqtisadi artımın isə yüksək səviyyədə qorunmasına gətirib çıxardı. 2015-ci ildə devalvasiyon iqtisadiyyatın minimum təsir ilə özünü göstərdi.

Dövlət orqanlarının banklara hüquqi-nəzarət metodları

Beynəlxalq təcrübədən bilirik ki, hər hansı bir iqtisadi sistemin normal fəaliyyətində dövlətin müstəsna rolu var. Bu baxımdan, dövlətin iqtisadi sistemə müdaxiləsinin optimal nisbəti və sərhədlərin müəyyənləşdirilməsi əsas iqtisadi problemlərdən biridir. Bazar iqtisadiyyatının mövcud sisteminin başlıca vəzifəsi sosial tərəqqinin və iqtisadiyyatın səmərəli inkişafının əldə olunmasıdır. Demək olar ki, bütün iqtisadi sistemlərdə dövlət iqtisadi struktura müdaxilə edir və bu müdaxilə inzibati amirlik sistemindən daha az təsir edir. Çox hallarda, dövlətin rolu müəssisənin iqtisadiyyata olan təsirini minimuma endirməklə yekunlaşır. Sosial maliyyələşdirilmə və bank nəzarəti maliyyə və kredit sisteminin normal fəaliyyəti üçün vacib şərtlərdən biri kimi dövlət idarəçiliyinin nəzarət funksiyasına əsas istiqamətlərdən biridir. Onun əsas vəzifəsi - dövlət büdcəsinin icrası və büdcədənkenar fondlara, kredit resurslarının istifadəsinə, ölkənin dövlət daxili və xarici borc, dövlət ehtiyatları, maliyyə və vergi güzəştlərinə nəzarət etməkdən ibarətdir. Bu cür nəzarət forması prioritet dövlət büdcəsinin gəlirlərini, büdcə kəsirini aradan qaldırmaq üçün cəlb olunmuş vəsaitlərdən düzgün istifadə və sosial xərclərin vaxtında maliyyələşdirilməsini daxil edir.

Azərbaycan Respublikasının bank sisteminin əsas subyektləri başlıca olaraq Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası və kredit təşkilatlarından ibarətdir. Bu təşkilatların fəaliyyəti "Kredit İttifaqları haqqında", "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında", "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında", Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Mülki Məcəlləsi, bu sahədəki beynəlxalq müqavilələrdən gələn tələblər əsasında özünü göstərir. Azərbaycan Respublikasının bank sisteminin institusional və hüquqi quruluşu 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyindən sonra başlamışdır. Bank sisteminin inkişaf mərhələsində əsas vəzifəsi bank sisteminin infrastrukturunun inkişafı və ödəniş sisteminin normal fəaliyyəti idi. 1992-ci ildə bank sistemində hüquqi baza olaraq "Azərbaycan Respublikasında banklar və bank fəaliyyəti haqqında" və "Azərbaycan Respublikasının Milli Bankı haqqında" qanunların qəbul edilməsi ilə başlamışdır. Bank sisteminin qurulmasının ilkin mərhələsi bank bazarına çıxış üçün liberal şərtlərin yaradılması ilə müşahidə olundu. İlkin mərhələdə bank sferasının yaranmasında hüquqi prosesləri təşviq etmək məqsədilə, Mərkəzi Bank kapital tələbləri və bank fəaliyyətinin tənzimlənməsinin məhdudlaşdırılması istiqamətində kifayət qədər yumşaq nəzarət mexanizmləri və alətlərindən istifadə etmişdir. Bu proses nəticəsində 233 bank qeydə alınmış və fəaliyyət göstərmişdir. Ancaq cari böhran nəticəsində 31 bank və xarici bankın filialları, 47 qeyri-bank kredit təşkilatları və 76 kredit ittifaqi fəaliyyət göstərir.

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının yaradılması. "Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası publik hüquqi şəxsin yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 3 fevral, 2016-cı il 760 sayılı Fərmanı ilə qiymətli kağızlar bazarı, investisiya fondları, sığorta, kredit təşkilatları ödəniş sistemləri sahəsində fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması, tənzimlənməsi və ona nəzarət, eləcə də cinayət yolu ilə əldə olunmuş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın rəsmiləşdirilməsi və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması sahəsində nəzarət və tənzimlənmə sisteminin təkmilləşdirilməsini, habelə bu sahələr üzrə nəzarət sisteminin şəffaflığını və çevikliyini təmin etmək məqsədi ilə yaradılmışdır.

Ölkənin maliyyə sisteminin daha sabit, davamlı və rəqabətli olması ilə əlaqədar, maliyyə bazarlarının fəaliyyətinin kreditorlar, investorların və sığorta olunanların hüquqlarını müdafiə etməlidir.

Azərbaycan Respublikasında bankların vəziyyətinin analizi və inkişaf perspektivləri

Respublikada bank sistemində aparılan islahatlar kredit təşkilatlarının fəaliyyətinin tənzimlənməsinin nəticəsi kimi yeni inkişaf dinamikasının formalaşması zəminində maliyyə sisteminin daha davamlı və dayanıqlı inkişafını təmin edir. Bu islahatları bankların vəziyyətinə hüquqi qiymət verilməsi və ümumi sistemin analizi kimi başa düşmək olar.

İslahatlar, Mərkəzi Bankın və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının bankların fəaliyyəti ilə bağlı qərarlar sisteminin daha da yüksək templərlə inkişaf etməsinə xidmət edir. Bunun nəticəsi kimi maliyyə sektorunda fəaliyyət göstərən banklar ilə bağlı nəzarət mexanizmlərinin gücləndirilməsi, əhalinin rifah halına təsir göstərəcək mənfi ünsürlü amillərin aradan qaldırılması və s. göstərmək olar. Ümumiyyətlə, son illərdə fəaliyyət göstərən 44 bankdan 30-nun qalması da buna əyani bir misaldır.

Bankların "Banklar haqqında" və başqa qanun və məcəllələrin tələblərinə uyğun fəaliyyətinin təmin edilməsi həm dövlət, həm də vətəndaşlar qarşısında məsuliyyətinin əsas göstəricilərindən biridir. Birinci amil kimi hər bir hüquqi şəxsin yaradılmasında rol oynayan nizamnamə kapitalının miqdarı əsas götürülür. Bankın yaradılması üçün lazım olan nizamnamə kapitalının formalaşdırılması əsas şərtidir. Nizamnamə kapitalı həm iqtisadi subyektin gəlir əldə etməsi üçün ilkin kapital, həm də iqtisadi subyekt müflis olduqda onun kreditorlarının maliyyə tələblərinin ödənilməsinə təmin edən kapitaldır. Göründüyü kimi, nizamnamə kapitalı iqtisadi subyektin həm maliyyə sabitliyinin və həm də onun normal inkişafının bir növ təminatçısı rolunu oynayır. AR Mülki Məcəlləsinə əsasən nizamnamə kapitalı iqtisadi subyektin kreditorlarının mənafeələrinə təminat verən əmlakın minimum miqdarını müəyyənləşdirir. Nizamnamə kapitalı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müəyyən etdiyi miqdardan az ola bilməz. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi

Bankının İdarə Heyətinin 25 iyul 2012-ci il tarixli qərarı ilə fəaliyyətdə olan bankların məcmu kapitalının, habelə yeni yaradılan banklar üçün nizamnamə kapitalının minimum məbləğinə tələb 50 mln. manat təşkil edir.

Aşağıdakı cədvəldə 31.12.2017-ci il tarixinə respublikamızda fəaliyyət göstərən bankların nizamnamə kapitalına görə ilk 10 sıralaması təqdim edilir.

Cədvəl 1.

№	Banklar	Nizamnamə kapitalı (min AZN)
1	IBAR	1 241 287,00
2	"Pasha" bank	333 000,00
3	"Xalq" bank	225 078,00
4	"Kapital" bank	185 850,00
5	"Nikoil" bank	184 500,00
6	"Access" bank	140 250,00
7	"Express" bank	137 257,00
8	"Atabank"	120 020,00
9	"Unibank"	119 686,00
10	"Silkway" bank	104 601,00

Bildiyimiz kimi, maliyyə bazarında banklarla yanaşı Bank Olmayan Kredit Təşkilatları da fəaliyyət göstərir. Bu fəaliyyətin hüquqi tənzimlənməsi ilə bağlı əsas qanun "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunudur. Bank olmayan kredit təşkilatı lisenziya əsasında kreditlərin verilməsi və digər fəaliyyət növlərini həyata keçirən xüsusi təşkilatdır. BOKT iki növdə olur:

- girov əmanəti qəbul edə bilən,
- girov əmanəti qəbul etmək hüququ olmayan.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi bankların nizamnamə kapitalına tələb olunduğu kimi, qanunla BOKT-ların da nizamnamə kapitallarına minimum tələb formalaşdırılır.

Azərbaycanda MBNP-nin lisenziyası ilə fəaliyyət göstərən BOKT-lardan bir neçəsinin adı aşağıda qeyd olunmuşdur:

1. Azərbaycan Mikro Kredit
2. Azinvestkredit
3. Azmikroinvest
4. Union Kredit
5. EmbaFinans
6. Brand Kredit
7. FinEx Kredit
8. Finka-Azərbaycan
9. İcraçı Kredit Agentliyi
10. İDEAL Kredit
11. İnkişaf üçün Maliyyə
12. Kred Aqro

Bütün bunlarla yanaşı eyni zamanda dövlət banklar vasitəsi ilə çirklə pulların yuyulması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsində iştirak edən hüquqi və ya fiziki şəxslərin tapılmasına, onların cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmasına xidmət edir.

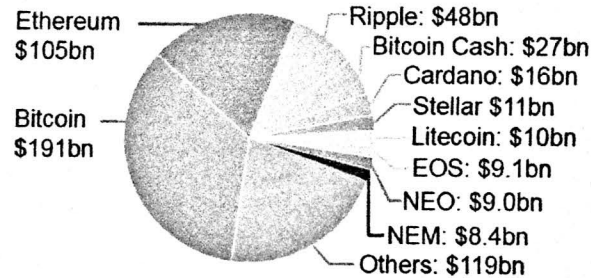
Yeni pulların (kriptovalyutaların) yarandığı bir dövrdə Respublikamıza bu sahədə də bəzi qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsi və onların alqı-satqısı ilə bağlı müvafiq qanunların və xüsusi normativ aktların qəbul edilməsi, bankların bu sahədə bilavasitə iştirakını məqbul hesab edərək eyni zamanda cirkli pulların da yuyulmasının və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması məqsədinə birbaşa olaraq cəlb edilməsidir.

Bank əməliyyatlarının növləri və onların hüquqi funksionallığının araşdırılması

Bankların iqtisadi təbiəti onların xüsusi funksiyasında özünü büruzə verir: iqtisadi bazarda xüsusi maliyyə vasitəçiləri rolunu yerinə yetirmə funksiyası. Bu əsasda banklar müəyyən subyektlərin (dövlətin, fiziki şəxslərin, təsərrüfat strukturlarının) təsərrüfat fəaliyyəti prosesində azad olan sərbəst pul vəsaitlərini cəlb edir və həmin vəsaitləri müddətlilik, qaytarılma və başqası tərəfindən istifadə olunduğu müddət üçün əvəzinin ödənilməsi şərtləri ilə təklif edir. Bununla onlar bank kreditləşdirilməsini həyata keçirir. Bank krediti maliyyə hüququnun mühüm halqalarından biridir. Məhz bank sistemi həm nağd, həm də nağdsız pul vəsaitləri fondunun toplanmasını həyata keçirir. Beləliklə, kapitalın daim bölüşdürülməsi baş verir. Bank - fəaliyyət məhsulu müxtəlif xidmət növündən (məsələn, kreditlərin təklif edilməsi, yatırımların yerləşdirilməsi, zəmanətlərin və zəmanətlərin verilməsi, məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi və s.) ibarət olan kommersiya müəssisəsidir.

2010-cu ilin əvvəllərindən başlayaraq kriptovalyutalar köçürmə sistemində geniş vüsət almaqdadır. Bunlara bitcoin, ripple, telkoin, etherium və yüzlərlə digər kriptovalyutaları misal göstərmək olar. Bunlara qarşı əhalidə olan tələbin yüksək olması kiçik tutmaların olması və bir şəxsdən başqa bir şəxsə birbaşa olaraq pul vəsaitlərinin köçürülməsidir.

Kriptovalyutaların bazar kapitalizasiyası (milyard dollarla) (04.04.2018)

Son vaxtlar dövlətlərin bu cür valyutaları tənzimləmə prosesində apardığı işlər ancaq inzibati amirlik idarəetməsinə əsaslanmışdır. Hal-hazırda ABŞ, Yaponiya, Avropa İttifaqı bu sahədə yeni tip qanun layihələrinin hazırlanması istiqamətində həm hüquqi, həm də elmi-texniki araşdırmalar aparır. Yaxın gələcəkdə kriptovalyutaların hərəkətinin tənzimlənməsinin banklar vasitəsilə həyata keçiriləcəyinə ümid bəslənilir.

Ümumiyyətlə, yuxarıda qeyd olunanları nəzərə alaraq belə bir fikrə gəlmək olar ki, bankların fəaliyyətinin müəyyən bir inkişaf strategiyası olmalıdır. Yəni bu sferanın üzvləri həmin strategiya çərçivəsində yeni növ məhsullar işləyib hazırlamalıdır.

Bu mərhələ aşağıdakı tərkib hissələrdən ibarətdir:

1. Yeni ideyaların hazırlanması;
2. Bazarın marketing məqsədləri üzrə perspektivlərinin təhlili;
3. Məhsulun yaradılması;
4. Bank bazarında məhsulun sınağı;
5. Bu məhsulun kommersiya yönümlü tərəflərinin müəyyənləşdirilərək bazara çıxarılması.

Ümumiyyətlə, məhsul özü də bazarlarda müəyyən mərhələlərdən keçir.

1. Xidmətin bazara transformasiyası;
2. Xidmətə olan tələbin çoxalması;
3. Yeni növ dəyişikliklər;
4. Bazarda məhsula tələbin aşağı düşməsi;
5. Xidmətin bazardan çıxarılması.

Bankların rəqəmsal transformasiyası məsələləri

Son illərdə dünya miqyasında ən son rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi bilavasitə olaraq hər bir şəxsin həyatında mühüm rol oynamışdır. O cümlədən banklar tərəfindən müştərilərə göstərilən xidmətlərin yüksək keyfiyyətli olması istiqamətində və səmərəliliyin artırılması sahəsində bu texnologiyaların tətbiqi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Buraya son model İT arxitekturası üzrə onlayn xidmətlərin göstərilməsi, mobil telefonlar vasitəsilə istənilən əməliyyatın aparılması, rahatlıq, yüksək tezlik və xüsusişəkilmiş xidmətlərdə özünü göstərmişdir.

- Banklarda rəqəmsallaşma ilə bağlı cari vəziyyətin qiymətləndirilməsi. Respublikamızda da bu sahədə müəyyən tədbirlərin həyata keçirilməsi, İT təhlükəsizlik sistemləri sahəsində standartlara əməl olunması zəruri əhəmiyyət kəsb etməyə başlamışdır. Bu sahədə palata müəyyən proseslərin və qaydaların təhlilinin aparılması üzrə xüsusi işçi qrupu yaradacaqdır.

- Zəruri dəyişikliklərin müəyyənləşdirilməsi.

Xüsusi yaradılmış işçi heyəti kəşfiyyat və nağdsız əməliyyatlar üzrə məhdudiyətlərə xüsusi olaraq nəzarət etməklə idarəetmə mexanizmində fərqli dəyişiklikləri həyata keçirəcəklər. Bu dəyişikliklər bilavasitə səmərəliliyə və bank əməliyyatlarının rəqəmsallaşma mexanizmi əsasında prioritet kimi götürüləcəkdir.

- Müəyyən edilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi.

MBMP bu proseslərin sürətlənməsində bilavasitə iştirak edərək həm yerli, həm də xarici idarəetmə və tənzimləmə üsullarından istifadə edərək rəqəmsallaşmanı dəstəkləyəcəkdir.

Cədvəllərdə yuxarıda qeyd olunmuş strateji yol xəritəsinin müxtəlif illərdə hansı səviyyədə və hansı müddətə həyata keçiriləcəyi haqqında məlumatlar əks edilmişdir.

Cədvəl 2

Yeni iqtisadi modeldə effektiv pul siyasəti rejiminin tətbiqi edilməsi

№	Tədbir	Maliyyə Sabitliyi Şurası	Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2018
1	Makroiqtisadi koordinasiyanın təmin edilməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2016-2017
2	Yeni alternativ lövbərin hədəflənməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2017
3	Tam üzən məzənnə rejiminə keçidin təmin edilməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	2017
4	Banklararası bazarın fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası	Maliyyə Nazirliyi, Mərkəzi Bank	2017
5	Adekvat iqtisadi gözləntilərin formalaşdırılması və idarə edilməsi	Mərkəzi Bank	Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2018

Strateji Yol Xəritəsi müəyyən dövrü özündə əks etdirməklə 2020-ci ilədək olan tədbirlər planından, 2025-ci ilədək olan uzunmüddətli və 2025-ci ildən sonrakı hədəf baxışından ibarətdir. Bu istiqamətdə respublikamızda fəaliyyət göstərən bütün maliyyə institutlarının birbaşa və ya bilavasitə olaraq ümumi rifah üçün öz töhfələrini verəcəyinə tam əminik.

Nəticə

Hal-hazırda Respublikamızda maliyyə sahəsində aparılan islahatlar zəminində yaranan iş münasibətlərinin dinamikasının artım tempi, bazar əlaqələrinin ömələ gəlməsində maliyyə-pul-kredit sisteminə xüsusi önəm verilməsi, bank sferasının tənidlənməsi istiqamətində daha əsaslı sistemin yaradılmasını labüd edir. Təhlillərə əsaslanaraq demək olar ki, bu sahədə idarəetmə mexanizmlərinin həll olunma səviyyəsi əmanət qoyuluşlarının miqdarından, bankların kapitallarının mərkəzləşdirilməsindən, xarici və daxili resursların cəlbindən və başqa amillərdən asılıdır.

Ümumiyyətlə, bank sferasında strateji proqnoz, statistik göstəricilərə əsaslanan xüsusi metodologiyaya, həmçinin xarici ölkələrin praktikasına söykənən formalar və modellər tətbiq olunmalıdır.

Bugünkü vəziyyətdə Mərkəzi Bank və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının yaxın illər üçün planlaşdırdığı, həmçinin Azərbaycan Respublikası prezidentinin 16 dekabr fərmanı ilə qəbul etdiyi "Strateji Yol Xəritəsi" ilə əvvəlcədən müəyyənləşmiş hədəflərə nəzərən illik nəzarət mexanizminin həyata keçirilməsi bu sistemin davamlı inkişafını təmin edir. Kredit təşkilatlarının fəaliyyətinə nəzarət etmə və vaxtılı-vaxtında nöqsanların aradan götürülməsində birgəlik nümayiş etdirilmə həm bankların inkişafının stimullaşdırılmasına, həm də vətəndaşlar arasında banklara olan inamın möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. İllik depozit və kredit faizlərinin orta dərəcəsinin aşağı salınması istiqamətində işlərin aparılması, nağd və nağdsız hesablaşmalar üzrə komissiyonların miqdarının azalması ilə bərabər eyni zamanda biznes təhlilinin aparılması, məlumatların toplanması və əhali ilə davranışda xüsusi biznes etikanın formalaşması qanunlara və hüquq müstəvisində aparılmış xüsusi qaydalara xidmət etməlidir.

ƏDƏBİYYAT

1. "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" İnkişaf Konsepsiyası. Bakı, 2012.
2. "Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcəyi" www.president.az "Azərbaycan" qəzeti 19 yanvar 2016-cı il.
3. Əhmədov M.A. "Transformasiya şəraitində Azərbaycanda milli iqtisadi inkişaf modelinin formalaşmasının konseptual əsasları". Bakı, 2007. "Milli iqtisadi inkişafın Azərbaycan modeli" mövzusunda Beynəlxalq konfransın materialları.
4. Abbasov Ə., Məmmədov Z., Rzayev R., Həmişəyeva Ş. "Bank işi və elektron bankçılıq". Bakı, "Qanun" nəşriyyatı, 2003. s. 443.
5. www.imf.org
6. www.unctad.org
7. www.wto.org
8. www.un.org
9. www.economy.gov.az

*Конул Исмаил кызы Джафарова
исследователь*

Роль банковского регулирования в будущих моделях развития государства

Резюме

В статье рассматриваются банковская система в Азербайджанской Республике, ее нормативно-правовая база, методы правового контроля банков, виды банковских операций, совершенствование их деятельности, правовой анализ и перспективы развития банков, внутренние процедуры банков и этапы их контроля. Перспективы будущего развития банков, их функциональность изучаются, делается попытка оценить адекватность банковской деятельности, а также расположение и правовые принципы банковской модели будущего развития.

Ключевые слова: стратегическая дорожная карта, правовой анализ, рынок ценных бумаг, криптовалюта, уставной капитал, годовой депозит.

*Konul Ismail Jafarova
Researcher*

The role of banking regulation in future development models of the state

Summary

The article reviews banking system in the Republic of Azerbaijan, its regulatory framework, legal control methods of banks, types of banking operations, improvement of their activities, legal analysis and development prospects of banks, internal procedures of banks and stages of their control, Strategic Roadmap. Prospects for the future development of banks, their functionality are being investigated, an attempt is made to assess the adequacy of the banking activities and the location and legal principles of the banking model of future development.

Key words: Strategic road map, legal analysis, securities market, cryptocurrency, authorized capital, annual deposit.